Transnarodowe korporacje GAFAM jako narzędzie soft power Stanów Zjednoczonych Ameryki w relacjach z Unią Europejską

Praca analizuje rolę amerykańskich korporacji technologicznych GAFAM (Google, Apple, Facebook, Amazon, Microsoft) oraz Twittera (X) jako narzędzi soft power Stanów Zjednoczonych w relacjach z Unią Europejską. Punktem wyjścia jest przegląd koncepcji teoretycznych wyjaśniających mechanizmy wpływu, w tym teorii soft power Josepha S. Nye'a, imperializmu kulturowego Herberta Schillera, koncepcji „człowieka jednowymiarowego" Herberta Marcusego oraz teorii agenda-setting. Ujęcia te uzupełnia koncepcja kapitalizmu inwigilacji Shoshany Zuboff oraz analiza influencingu jako narzędzia oddziaływania na opinię publiczną.

W pracy scharakteryzowano potencjał polityczny korporacji GAFAM, podkreślając ich transnarodowy charakter, dominującą pozycję rynkową oraz kontrolę nad przepływem informacji i danymi użytkowników. Przedstawiono również relacje między rządem USA a korporacjami technologicznymi oraz ich znaczenie w kontekście relacji transatlantyckich.

Część badawcza, oparta na analizie literatury i dokumentów, ukazuje wpływ amerykańskich gigantów technologicznych na użytkowników w państwach UE w wymiarze przede wszystkim politycznym. Szczególną uwagę poświęcono narzędziom socjotechnicznym, takim jak algorytmy i boty. Wnioski wskazują, że korporacje GAFAM stanowią istotne narzędzie soft power USA, wywierając znaczący wpływ na Unię Europejską oraz jej system polityczno-gospodarczy.

13.05.2026 r.

Mikołaj Sokołowski